

den her skitserede Form og forhindrede en Kommunalbestyrelse i at forhøje Skatterne udover et vist Beløb, og vi her i København havde en lignende Frihed, som de have ude i Provinserne, se De, hvilken umulig Stilling en siddende Kommunalbestyrelse vil komme i, dersom Vælgerne forkaste Skatteforhøjelsen, men Kommunalbestyrelsen ikke desto mindre er forpligtet til ifølge en gammel Overenskomst med Staten at forøge Skatterne for at skaffe disse Penge. Derfor er det i og for sig ganske naturligt, at den ærede Ordfører for Flertallet i et af de sidste Fællesudvalgsmøder havde faaet en Tanke — det er noget, der ikke saa tidt hænder ham — en ganske god Tanke, nemlig den, at det gik dog vist ikke an med dette Referendum i den Skikkelse, hvori det her er foreslaaet. Der var store Betænkeligheder derved; han saa godt, at dette, at lægge Magten ud til Vælgerne gennem en saadan Afstemning, men lade den siddende Kommunalbestyrelse blive siddende med Ansvar, var en vanskelig Ting, og han tænkte sig da Muligheden af, at man kunde lægge det i Indenrigsministerens Haand enten at godkende Statteforhøjelsen eller at opløse Kommunalbestyrelsen og udskrive ny Valg. Denne Udvej, som det ærede Medlem tænkte sig af en Vanskelighed, som jeg erkender er til Stede, vandt ganske vist ikke Bifald, jeg tror ikke fra nogen Side. Jeg kunde heller ikke tænke mig Muligheden af, at et Folketing vilde lægge en saadan Magt i en Indenrigsministers Haand. Med den nuværende Indenrigsminister, hvis Elskværdighed er bekendt, kunde det maaske gaa, men muligvis vilde hans Kollega, Justitsministeren øjeblikkelig attraa denne Plads som Indenrigsminister, naar han fik en saadan Myndighed, der netop vilde passe ind i hele hans Politik, nemlig paa alle Maader, hvor det er muligt, at fortrædige Kommunalbestyrelsen. Det have vi ikke mindst faaet at føle her i København.

Formanden: Det ærede Medlem bruger Udtalelser, som ikke kunne passere.

Borgbjerg: Alligevel have vi fra vor Side været villige til at forhandle om Referendum-Tanken, men vi have ment, at Referendum maatte have en positiv Form. Skulde man ind paa denne Vej, maatte det være saaledes, at Kommunalbestyrelsen fik Ret til at indanke Afgørelsen af visse store, bestemte, positive Spørgsmaal for Vælgerne. Det vilde være den rigtige

Form, at den kunde forelægge Spørgsmaalet om en ny stor Skole, om en stor Reform af Skolevæsenet eller andre Foranstaltninger, for Vælgerne, og at den kunde sige til dem: Ville I have dette eller ikke, men sige I ja, maa I ogsaa vide, at det koster saa og saa mange Penge, og saa ville Skatterne blive forhøjede.

Men altsaa, paa saadanne Omraader have ogsaa vi været villige til Forhandling, til Imødekommen. Derimod have vi fra vor Side ikke paa nogen Maade kunnet gaa med til Imødekommen, til Forhandling, hvor det gælder Principper, hvor det gælder de store Grundsætninger. Vi mente netop, det var vor Pligt i Fællesudvalget at holde de store Principper, de store Grundsætninger fast, og vi have derfor ikke paa nogen Maade kunnet være med til det, den ærede Ordfører kaldte en principiel Indrømmelse til Modstanderne. Det have vi maattet tage Afstand fra. Jeg maa her i Dag paa Socialdemokratiets Vegne paa det alleralvorligste beklage, at man fra Reformpartiets Side har gjort en saadan principiel Indrømmelse til Modstanderne, det vil sige til den almindelige Valgrets Fjender. Det forekommer mig, at man i Fællesudvalget og i Underudvalget under de stedfundne Forhandlinger stærkt og klart burde have sagt til Højre og til de frikonservative: Her viges ikke, her er et Omraade, hvor vi ikke kunne forhandle. Enhver Forhandling derom er i Virkeligheden en Fornærmelse mod Demokratiet. Allerede dette, at man har udtalt Forhandlingsvillighed og har siddet i maanedsvis og forhandlet om saadanne Spørgsmaal som Begrænsning af Kommuners Selvstyre og en Ordning af Amsraadenes Sammensætning, der giver den privilegerede Valgret et mere eller mindre stort Spillerum, allerede en saadan Forhandling er jo en Fornærmelse mod Demokratiet og dets Talsmænd. Her kan overhovedet ikke forhandles. Det var jo netop Meningen med Regeringsforslaget, at Princippet om den lige almindelige Valgret skulde føres igennem til hel og uforfalsket Sejr.

Man har sagt — og det blev ogsaa antydnet af den ærede Ordfører —, at skulde Sagen ikke blive løst, men Kampen rejst, gjaldt det om at have vist Imødekommen, Forligsvenlighed, saaledes at enhver kunde se og den offentlige Mening blive klar over, at Skylden for Kampen, den Kamp, den ærede Ordfører frygtede, og som han helst søgte udenom, ikke var dette Flertals Skyld. Jeg tror nu ikke,